

V Liberci si lidé připomněli sedmdesát let od nástupu totality

27. 02. 2018 00:00

V neděli 25. února se u příležitosti 70. výročí komunistického puče konala na náměstí Dr. E. Beneše v Liberci pietní akce, kde se sešly asi dvě desítky lidí, aby si připomněli hrůzy padesátých let a komunistický „svátek“, který sebral lidem na čtyři desetiletí svobodu a ekonomickou budoucnost. Události se zúčastnil i hejtman Libereckého kraje Martin Půta a jeho náměstek pro resort zdravotnictví Přemysl Sobotka.

Projev hejtmána Libereckého kraje Martina Půty na pietním shromáždění k 70. výročí komunistického puče:

Dovolte mi na úvod poděkovat organizátorům dnešního pietního shromáždění k 70. výročí komunistického puče za připomenutí této události tady před libereckou radnicí. Proč je podle mého názoru tak důležité, že jsme se tady sešli?

Také dnes, přesně po sedmdesáti letech, slaví komunisté „Vítězný únor“ a prezentují ho jako pokojné převzetí moci a vítězství pracujícího lidu. Někteří prominentní členové KSČM obhajují justiční vraždy Milady Horákové, Heliodora Píky, Josefa Toufara a stovek dalších a neštítí se tvrdit, že jejich tresty odpovídaly tehdejšímu právu a vlastně se ke svým zločinům přiznali téměř dobrovolně. Nadále odmítají přiznat zločinnou podstatu systému a na veřejnosti připouštějí jen selhání a chyby jednotlivců.

President republiky právě ve dnech, kdy si výročí komunistického převratu připomínáme, oznámí, že se zúčastní sjezdu KSČM a nijak se netají tím, že právě na komunistech by měla být založena podpora pro nově vznikající vládu. Ostatně právě kreativní vykládání ústavy panem presidentem a pomalé posouvání hranic myslitelného je riziko, které nás může posunout do zcela jiného režimu. Ústava a demokraticky zvolené instituce samy o sobě svobodu a demokracii neochrání – to je také jeden z odkazů, na které bychom dnes neměli zapomenout.

Často dnes napříč politickým spektrem slyšíme výzvy o spolupráci a hledání řešení pro

problémy naší země a lidí, kteří v ní žijí. Co jsme si, to jsme si... Vlastně je tak lákavé s nimi souhlasit. Ale jen v tom případě, pokud se za tyto výzvy nebude schovávat snaha mlčet k temným letům naší minulosti nebo historické události překrucovat a využívat k tomu vysoké ústavní funkce. K minulosti a naší historii se vracet máme a musíme. Kvůli všem statečným ženám a mužům, kteří se účastnili protikomunistického odboje, kvůli stovkám zavražděných, popravených a umučených. Kvůli každému ze statisíců nespravedlivě vězněných, kvůli všem okradeným, vyhnaným z domovů a dlouhodobě ponižovaným. Kvůli všem, kteří byli trestáni za svoje názory a přesvědčení. A především kvůli našim dětem a jejich budoucnosti.

Komunistický převrat si připomínáme 25. února. Ale převzetí moci, které nás definitivně a na dalších 41 let nasměřovalo do sovětské sféry vlivu a ke komunistické totalitě nebylo výsledkem tohoto jediného dne. Byla to dlouhá a téměř deset let trvající cesta, která začala Mnichovem, pokračovala smlouvou o spolupráci se Sovětským svazem, která nás posunula do jeho sféry lidu, poválečným znárodněním, uplatněním kolektivní viny při odsunu německého obyvatelstva a omezenou demokracií, ve které mohly působit jen některé politické strany spojené v Národní frontě. Cíl komunistů byl jasný – postupně ovládnout policii a tajné služby a v únorových dnech vyslat do ulic nejenom tisíce jejich příznivců, ale také nelegálně vyzbrojené a nezákonně založené Lidové milice, které měly vytvořit tlak na všechny, kteří s převratem nesouhlasili a upozornit presidenta Beneše, že existuje i varianta násilného převzetí moci.

President Beneš se v kritických hodinách rozhodnul udržet jednotu národa a zabránit možnému krveprolití a to přesto, že nakonec z Gottwaldovy vlády odstoupilo 14 z 25 ministrů. Hlavním impulsem byly obavy komunistů z parlamentních voleb, plánovaných na jaro 1948 a tlak Stalina na rychlá řešení situace v Československu, včetně ochoty nasadit v případě potřeby sovětskou armádu. V únoru 1948 se komunisté dostali k moci za souhlasu podstatné a nejhlasitější a nejlépe zorganizované části obyvatelstva Československa. Dnes víme, že to byl začátek jedné nejtemnějších částí naší novodobé historie.

Karel Čapek úmysly komunistů několikrát skvěle vystihl ve svých esejích a úvahách. Mimo jiné v Přítomnosti už v roce 1924 ve své známé stati *Proč nejsem komunistou: Poslední slovo komunismu* je vládnout a nikoliv zachraňovat, jeho velkým heslem je moc a nikoliv pomoc. Chudoba, hlad, nezaměstnanost nejsou mu nesnesitelnou bolestí a hanbou, nýbrž rezervou temných sil, kvasící hromadou zuřivosti a odporu. Tím je vinen společenský řád, říkají. Ne tím jsme vinni všichni, ať stojíme nad lidskou bídou s rukama v kapsách, nebo s praporem revoluce v rukou.”

Při čtení Čapkových slov myslím nejen na “Vítězný únor”, ale na jednu úplně aktuální věc. Všichni politici by dnes měli přispět k tomu, aby se komunisté nemohli podílet na vládě v této zemi.

Vyjádření náměstka hejtmana pro resort zdravotnictví Přemysla Sobotky:

Bylo mi osobně smutno z toho, že nás na náměstí bylo tak málo. V době, kdy je demokracie, svoboda a svobodné podnikání v defenzívě, v době, kdy komunisté čekají na to, až budou moci opět převzít moc. Ostatně není to nereálné, a to zvláště nyní, kdy u nich Andrej Babiš hledá podporu pro svou vládu a demokraticky zvolený prezident Miloš Zeman se účastní jejich

sjezdu.

Je pro mě naprosto nepochopitelné, že lidé tak rychle zapomínají. Vzpomínám na rok 1989 a lidi prahnoucí po svobodě a děsí mě realita dnešních dní, kdy jsme neoslavili ani 30 let od revoluce a těm samým lidem je to v principu jedno, hlavně, že je kobliha. Ohrožena je parlamentní demokracie, osekává se lustrační zákon, nesmíme si zakouřit v hospodě, podnikatel nesmí otevřít svůj obchod tak, jak by chtěl on sám, přijímají se samé restriktce a nařízení.

Velkou chybu v „občanské pasivitě“ vidím i v tom, že se v rodinách a ve školách neklade větší důraz na novodobou historii, žáci nemají mnohdy ponětí o tom, co se tu od roku 1948 vlastně dělo. Kdo byl Klement Gottwald, Antonín Zápotocký, Milada Horáková, Jan Palach a další, neví, co byly lidové milice, státní bezpečnost. Pak se nemůžeme divit absencí mladých na vzpomínkových akcích, přitom jde hlavně o jejich budoucnost. O to, jak se poučit z minulosti a neopakovat stejné chyby.

Velkou část života jsem v totalitě žil a vzpomínky to nejsou právě růžové. Stále však věřím, že si demokracii zasloužíme a naučíme se s ní pracovat. Jinak se historie bude opakovat, a to já svým dětem a vnoučatům, ani nikomu jinému, opravdu nepřeji.